

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства внутрішніх справ України
”Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду)
небезпечних хімічних речовин під час аварії на хімічно небезпечних
об’єктах і транспорті”

I. Визначення проблеми

Проблема, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання

Згідно зі статтею 4 Кодексу цивільного захисту України (далі — Кодекс) цивільний захист — це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Однією із потенційних загроз для населення України є можливі надзвичайні ситуації, пов’язані з викидом (виплеском) небезпечних хімічних речовин.

До основних чинників хімічної безпеки в Україні належать понад 600 хімічно небезпечних об’єктів, на яких зберігається або використовується у виробничій діяльності понад 200 тис. тонн небезпечних хімічних речовин.

У зонах можливого хімічного забруднення навколо хімічно небезпечних об’єктів проживає майже 7 мільйонів осіб.

У разі виникнення хімічних аварій на зазначених об’єктах залежно від масштабів надзвичайних ситуацій у зоні надзвичайної ситуації може опинитися значна кількість людей.

З метою організації захисту населення та територій у разі загрози та виникнення хімічних аварій на всіх небезпечних об’єктах, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають небезпечні хімічні речовини, здійснюються прогнозування та оцінка хімічної обстановки (підстава — пункти 18, 19 частини другої статті 17 та пункт 9 частини першої статті 35 Кодексу цивільного захисту (далі — Кодекс), другий абзац пункту 2 розділу IV Правил техногенної безпеки, затверджених наказом МВС від 05.11.2018 № 879, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 р. За № 1346/32798 (далі — Правила).

Враховуючи вищевикладене, МВС розроблено проєкт наказу Міністерства внутрішніх справ України ”Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об’єктах і транспорті” (далі — проєкт акта).

Розроблення проєкту акта обумовлено необхідністю вдосконалення порядку прогнозування та оцінки хімічної обстановки та отримання можливості здійснювати завчасне та аварійне прогнозування масштабів забруднення у разі виникнення аварій з виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин із технологічних ємностей на хімічно небезпечних об’єктах,

автомобільному, річковому, залізничному та трубопровідному транспорті у мирний час та в особливий період.

Причини виникнення проблеми

На сьогодні є чинним спільний наказ МНС, Мінагрополітики, Мінекономіки та Мінприроди від 27.03.2001 № 73/82/64/122, "Про затвердження Методики прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті" зареєстрований у Мін'юсті 10 квітня 2001 р. за № 326/5517, (далі — наказ № 73/82/64/122, який прийнято на виконання Закону України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру", постанов Кабінету Міністрів України від 15 липня 1998 р/ № 1099 "Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій" (далі — Порядок класифікації) і від 3 серпня 1998 р. № 1198 "Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру".

Зазначені Закон та постанови Кабінету Міністрів України визнано такими, що втратили чинність, у зв'язку із прийняттям Кодексу та Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнем.

Оскільки наказ № 73/82/64/122 не відповідає Кодексу, Положенню про ЄДС ЦЗ та Порядку класифікації, зазначену проблему можна вирішити тільки шляхом прийняття нового проекту регуляторного акта з урахуванням вимог чинного законодавства.

Підтвердження важливості проблеми

Прийняття регуляторного акта дозволить удосконалити порядок завчасного та аварійного прогнозування масштабів забруднення оцінки хімічної обстановки у разі виникнення аварій з виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин із технологічних ємностей на хімічно небезпечних об'єктах, автомобільному, річковому, залізничному та трубопровідному транспорті та забезпечити планування заходів реагування органами управління єдиної державної системи цивільного захисту на надзвичайні ситуації, пов'язані з викидом небезпечних хімічних речовин, підвищити рівень захисту населення від наслідків цих ситуацій у мирний час та в особливий період.

Основними групами (підгрупами), на які проблема справляє вплив, є

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	так	-
Держава	так	-

Суб'єкти господарювання,	так	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	ні

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів

Оскільки сфера забезпечення радіаційного і хімічного захисту населення у мирний час та особливий період не є сферою надання послуг та торгівлі і не регулюється через систему економічних відносин, удосконалення порядку прогнозування наслідків вилу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті не може бути вирішено за допомогою ринкових механізмів.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою чинних регуляторних актів

Кодекс надає загальні вимоги щодо необхідності розроблення методик прогнозування та оцінки і хімічної обстановки.

Правила надають загальні вимоги для небезпечних об'єктів, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають небезпечні хімічні речовини, щодо прогнозування та оцінки хімічної обстановки. Разом із цим Кодекс і Правила не дають шляхів та способів реалізації зазначених заходів.

Наказ № 73/82/64/122 на цей час не відповідає Кодексу та постанові Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 "Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту", що призводить до відсутності підстав щодо виконання суб'єктами господарювання, у власності яких знаходяться хімічно небезпечні об'єкти щодо прогнозування та оцінки хімічної обстановки, а також до непорозуміння між компетентними органами державної влади та суб'єктами господарювання.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямовано на вдосконалення порядку прогнозування та оцінки хімічної обстановки під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті, що пов'язані з викидом небезпечних хімічних речовин у навколишнє середовище.

Прийняття проекту акта забезпечить:

єдиний порядок здійснення прогнозування та оцінки хімічної обстановки на об'єктах, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають небезпечні хімічні речовини;

здійснення місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого

самоврядування органами управління, силами цивільного захисту ЄДСЦЗ заходів із забезпечення функціонування ЄДС ЦЗ у режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та в особливий період;

прогнозування масштабів та наслідків аварій, пов'язаних із викидом (викидом) небезпечних хімічних речовин;

вжиття превентивних заходів щодо максимального зменшення масштабів аварії у разі її виникнення, наслідків впливу небезпечних хімічних речовин, на населення та навколишнє середовище, здійснення розрахунку сил та засобів цивільного захисту, що залучатимуться для ліквідації аварії;

підвищення рівня хімічного захисту населення і територій у мирний час та особливий період.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	<p>Прийняття проекту акта.</p> <p>Забезпечить реалізацію вимог Кодексу, Положення про ЄДС ЦЗ та Правил щодо Методики прогнозування наслідків вилливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті.</p> <p>Встановить єдиний порядок оцінки хімічної обстановки у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом небезпечних хімічних речовин у мирний час та в особливий період.</p> <p>Оскільки на сьогодні МНС визнано таким, що припинило діяльність, нова Методика прогнозування затверджуватиметься наказом МВС</p>
Альтернатива 2	<p>Залишення існуючої проблеми без змін.</p> <p>Не забезпечує повною мірою досягнення мети та вирішення проблеми.</p> <p>Існуюча ситуація сприяє зниженню рівня хімічного захисту населення і територій у мирний час та в особливий період</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Буде вдосконалено порядок прогнозування та оцінки хімічної обстановки та приведено його у	Бюджетні витрати на адміністрування, регулювання складуть

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	відповідність з вимогами чинного законодавства, проведено класифікацію адміністративно територіальних одиниць та хімічно небезпечних об'єктів за ступенем хімічної небезпеки, що дозволить органам управління єдиної державної системи цивільного захисту своєчасно та ефективно реагувати у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом небезпечних хімічних речовин у мирний час та в особливий період	8105,7 грн на рік або 40528,5 грн на 5 років
Альтернатива 2	Відсутні, оскільки залишаються старі норми щодо єдиного порядку прогнозування та оцінки хімічної обстановки	Бюджетні витрати на адміністрування, регулювання підготовки та надання звітної інформації складуть 8105,7 грн на рік. Зниження рівня радіаційного та хімічного захисту у мирний час та особливий період

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Буде підвищено рівень хімічного захисту населення, забезпечено своєчасність їх оповіщення та інформування щодо стану хімічної безпеки та необхідності у здійсненні заходів хімічного захисту у мирний час та в особливий період	Відсутні
Альтернатива 2	Ситуація залишиться без змін	Відсутні

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Альтернатива 1

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	47	95	79	394	615
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	8 %	15 %	13 %	64 %	100 %

Альтернатива 2

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	47	95	79	394	615
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	8 %	15 %	13 %	64 %	100 %

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	У разі витоку небезпечних хімічних речовин під час аварії на хімічно небезпечному об'єкті використання табло сприяє зменшенню часу підготовки черговим диспетчером вихідних даних для прийняття рішення щодо вжиття заходів із захисту населення, працівників об'єкта, навколишнього середовища	Витрати на придбання (створення) табло, оновлення інформаційного змісту
Альтернатива 2	Ситуація залишиться без змін	Витрати відсутні

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання, підтримання у працездатному стані, навчання,	3070,00*	800,00*

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
	підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень		
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, та інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше (уточнити), гривень	0	0
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	3070,00	3870,00
10	Кількість суб'єктів господарювання на яких буде поширено регулювання, одиниць	615	615
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	1888050,00	2380050,00

*Витрати обчислювалися за такими показниками:

витрати суб'єкта господарювання за 1 рік складає:

вартість виготовлення (вартість придбання) табло = 3070,00 грн;

витрати на утримання (коригування даних) = 200,00 грн/рік;

витрати суб'єкта господарювання за 5 років складає: вартість виготовлення (вартість придбання) табло у перший рік + утримання (коригування даних у табло) за 4 роки, починаючи з другого року = 800,00 грн, разом = 3870,00 грн гривень.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання	1888050,00 грн за 1 рік або 2380050,00 грн за 5 років
Альтернатива 2 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання	1888050,00 грн за 1 рік або 2380050,00 грн за 5 років

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	3 – цілі прийняття регуляторного акта, яких може бути досягнуто майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть)	Повністю буде вирішено проблему приведення норм регуляторного акта у відповідність з нормами законодавства
Альтернатива 2	1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)	Неврахування вимог Кодексу та його підзаконних актів не дозволить вирішити існуючу проблему

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Держава буде вдосконалено порядок прогнозування та	Держава Бюджетні витрати ДСНС на адміністрування, регулювання	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною

	<p>оцінки хімічної обстановки, класифікація адміністративно територіальних одиниць та хімічно небезпечних об'єктів, що дозволить органам управління єдиної державної системи цивільного захисту своєчасно планувати та вживати превентивних заходів та ефективно реагувати у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом небезпечних хімічних речовин у мирний час та в особливий період.</p> <p>Громадяни Буде підвищено рівень хімічного захисту населення, забезпечено своєчасність їх оповіщення у разі виникнення хімічної небезпеки та здійснення заходів хімічного захисту у мирний час та в особливий період</p> <p>Суб'єкти господарювання Буде забезпечено своєчасне прогнозування та оцінку хімічної обстановки на хімічно небезпечних об'єктах та навколо них у разі виникнення аварії,</p>	<p>складуть 8105,7 грн на рік або 40528,5 грн на 5 років</p> <p>Громадяни Відсутні</p> <p>Суб'єкти господарювання Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання складуть 1888050,00 грн за 1 рік або</p>	<p>мірою та забезпечать вирішення проблеми, встановлять єдиний порядок прогнозування та оцінки хімічної обстановки</p>
--	--	--	--

	пов'язаної із витоком НХР у мирний час та в особливий період	2380050,00 грн за 5 років	
Альтернатива 2	Ситуація залишиться без змін	<p>Держава</p> <p>Бюджетні витрати ДСНС на адміністрування, регулювання складуть – 1888050,00 грн за 1 рік або 2380050,00 грн за 5 років</p> <p>Громадяни Відсутні</p> <p>Суб'єкти господарювання Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання складуть 1888050,00 грн за 1 рік або 2380050,00 грн за 5 років</p>	Неврахування вимог Кодексу та його підзаконних актів не дозволить вирішити існуючу проблему. Сприятиме зниженню рівня хімічного захисту населення та територій

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Нова Методика прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті дозволить забезпечити єдині підходи з вирішення наявних проблеми з урахуванням вимог Кодексу, Положення про ЄДС ЦЗ та Правил	Найбільш прийнятний шлях до вирішення проблеми. Єдиним чинником ризику є внесення змін до Кодексу

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 2	Не вирішує проблеми	Призведе до практично повного виконання пунктів 18, 19 частини другої статті 17 та пункту 9 частини першої статті 35 Кодексу цивільного захисту України, другий абзац пункту 2 розділу IV Правил техногенної безпеки, затверджених наказом МВС від 05.11.2018 № 879, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 р. за № 1346/32798

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проектом наказу передбачається прийняття удосконаленої Методики прогнозування наслідків вилливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті.

Для розв'язання проблеми, визначеної у пункті 1 цього аналізу регуляторного впливу, передбачається шляхом прийняття наказу МВС, "Про затвердження Методики прогнозування наслідків вилливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті":

визначити для органів управління, сил цивільного захисту суб'єктів господарювання єдиний порядок здійснення прогнозування та оцінку хімічної обстановки на небезпечних об'єктах, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають небезпечні хімічні речовини, у мирний час та в особливий період;

визначити заходи органам управління, силам цивільного захисту щодо збирання, опрацювання та аналізу інформації про хімічно небезпечні об'єкти іншої інформації, що надходить від небезпечних об'єктів, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають небезпечні хімічні речовини, щодо роботи ЄДС ЦЗ у режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та в особливий період.

Після прийняття Методики прогнозування наслідків вилливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті органам управління, силам цивільного захисту та суб'єктам господарювання необхідно здійснити заходи щодо виконання її вимог.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для ДСНС здійснено згідно з додатком 3 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта:

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання: ДСНС та її територіальні органи

Процедура регулювання суб'єктів в (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру, годин*	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта, пр./рік	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати адміністрування регулювання (за рік), грн
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0,2	32,95	1	615	4052,85
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, (виїзні)	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні

4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	0,2	32,95	1	615	4052,85
7. Інші	–	–	–	–	–
Разом за рік	0,4	32,95	1	615	8105,7
Сумарно за п'ять років	–	–	–	615	40528,5

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії запропонованого регуляторного акта встановлюється на необмежений термін.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проєкт.

Термін набрання чинності регуляторним актом — відповідно до законодавства: з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – надходжень до державного бюджету не передбачається;

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта, – 615;
витрати суб'єктів господарювання, які підпадають під дію регуляторного акта, складуть 1888050,00 грн за 1 рік або 2380050,00 грн за 5 років;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та громадськості стосовно основних положень регуляторного акта – високий, оскільки проєкт наказу оприлюднено на офіційному веб-сайті ДСНС;

готовність органів управління, сил цивільного захисту та суб'єктів господарювання до реагування на аварії на небезпечних об'єктах, які

виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають небезпечні хімічні речовини та супроводжуються виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин у навколишнє середовище, – висока, оскільки на цих об'єктах впроваджено Методику прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності акта буде здійснено через 1 рік після набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження здійснюватиметься через 2 роки після набрання чинності цим регуляторним актом, у результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки з дня виконання заходів з повторного відстеження шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, встановленими під час повторного відстеження. Дані, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності, — статистичні.

Відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта проводитиметься шляхом розгляду пропозицій та зауважень від суб'єктів господарювання, які надійшли до ДСНС та її територіальних органів.

Голова Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

Микола ЧЕЧОТКІН

«_____» _____ 20 р.